

Gedragprotocol IKC Het Plankier

Waarom?

Dit gedragsprotocol heeft als doel dat alle kinderen, maar ook leerkrachten en ouders/verzorgers zich op school veilig voelen. Als men zich veilig voelt op school kunnen zij zich optimaal ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Het is op geen enkele school reëel dat iedereen zich aan de regels houdt. Een ruzie, een misverstand, een vergissing, een plagerijtje, ze komen voor op elke school, dus ook op IKC Het Plankier. In veel gevallen kunnen kinderen zelfstandig tot een oplossing komen, in andere gevallen is hulp van een leerkracht nodig. Het kan echter voorkomen dat een probleem ernstiger of hardnekkiger is. In dit gedragsprotocol proberen we zichtbaar te maken welk gewenst gedrag verwacht wordt van ouders/verzorgers, leerlingen en teamleden, wat we verstaan onder (cyber)pesten en wat we als school (preventief) doen om pesten te voorkomen en op te lossen.

Wat verstaan we onder ongewenst gedrag?

Onder ongewenst gedrag verstaan wij pesten, agressie, discriminatie en intimidatie. Ongewenst gedrag wordt door leerkrachten en leerlingen ervaren en/of gesignaleerd op het moment dat de sociale veiligheid van een groep of individu niet gewaarborgd kan worden.

Preventief handelen

Leerkrachten op IKC Het Plankier kunnen preventief al veel doen om ongewenst gedrag zoveel mogelijk te voorkomen. Dit kan onder andere door:

- Het naleven en aanspreken op de schoolregels. Deze schoolregels worden structureel in alle groepen besproken.
- Aan het begin van ieder schooljaar worden de schoolregels met iedere groep besproken en ondertekent door de kinderen.
- De eerste weken van het nieuwe schooljaar wordt er in iedere groep aandacht geschonken aan positieve groepsvorming/omgaan met elkaar.
- Er wordt tijdens de wekelijkse sociaal-emotionele ontwikkeling lessen nadrukkelijk besproken hoe we met elkaar op IKC Het Plankier om gaan.
- Klas doorbrekende- en samenwerkingsactiviteiten op school zorgen voor een groter verantwoordelijkheidsgevoel voor alle betrokkenen.
- Een voorbeeldfunctie van de leerkracht in het omgaan met elkaar.

Schoolregels IKC Het Plankier

Zo gaan wij met elkaar om:

- Samen spelen, samen delen.
- Als iemand zegt stop dan hou je op.
- Iedereen voelt zich op zijn best, als niemand wordt gepest.
- Hoe een ander er ook uitziet, we hebben respect en oordelen niet.
- Heeft een vriendje soms verdriet, help hem dan als je dit ziet.
- Wij laten merken dat we rustig kunnen werken.
- Wees zuinig op het materiaal, want het is van ons allemaal.
- Wandelen in de gang, dat weten we allang.
- Ruim je eigen rommel op, dan is de school netjes en tiptop.
- Binnen en buiten lopen wij netjes in de rij, dat hoort erbij.

Wat verwachten wij van elkaar op IKC Het Plankier?

Leerkrachten en overige teamleden:

- Alle teamleden zorgen voor een veilige sfeer.
- Alle teamleden benaderen iedereen met respect.
- Alle teamleden nemen hun verantwoordelijkheid.
- Alle teamleden handelen in vertrouwen.
- Alle teamleden laten een open houding naar leerlingen, ouders/verzorgers, teamleden en derden zien.
- Alle teamleden ondernemen actie op het moment dat ze signalen krijgen dat een kind zich niet veilig voelt. Dit wordt opgepakt met de leerling, ouders/verzorgers en eventuele andere partijen.

Leerlingen:

- Leerlingen houden rekening met elkaars gevoelens en gedragingen.
- Leerlingen hebben vertrouwen in elkaar en in de leerkracht.
- Leerlingen benaderen elkaar positief.
- Leerlingen nemen verantwoordelijkheden voor hun eigen gedragingen.

Ouders/verzorgers:

- Ouders/verzorgers hebben een positieve houding naar de school richting de kinderen.
- Ouders/verzorgers gaan naar de verantwoordelijke leerkracht toe als er iets aan de hand is en proberen gezamenlijk een oplossing te vinden.
- In bijzondere gevallen en in het belang van het kind worden gezamenlijke afspraken gemaakt en nageleefd.

Op schoolniveau:

- De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Teamleden moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- Aan het begin van het schooljaar worden de schoolregels en klassenregels besproken en zoveel mogelijk zichtbaar gemaakt.
- Er wordt in de klassen regelmatig gewerkt aan positieve groepsvorming en aan een positief groepsklimaat. In de groepen 5 t/m 8 wordt hier, indien nodig, de preventieve methode taakspel voor gebruikt.
- Elke week wordt er in elke groep aandacht besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling. Dit is een vast onderdeel op het rooster. Dit doen wij met behulp van de methode Kanjertraining.
- De sociaal emotionele ontwikkeling van alle leerlingen wordt vastgelegd en gevolgd met behulp van KanVAS.
- Er is in de pauze voldoende toezicht op het plein.
- De leerkrachten stellen zich toegankelijk, gemakkelijk en aanspreekbaar op en hebben een goed luisterend oor.
- Leerlingen delen elkaar complimentjes uit op groepsniveau, de leerkracht stuurt hierbij. Dit kan voortkomen uit de Kanjertraining lessen of geïnitieerd vanuit de leerkracht.

Wat is pesten?

Pesten gaat over een ander bewust willen kwetsen, zonder dat er sprake is van wederkerigheid. Waar je bij plagen nog terug kunt plagen of er om kunt lachen, is pesten altijd gemeen bedoeld en niet in je eentje te stoppen. Vooral omdat bij pesten vaak meerdere leerlingen zijn betrokken.

Voorbeelden van pesten zijn:

- Bijnamen noemen
- Opmerkingen ten koste van een ander maken
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Buiten sluiten
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen

Herkenbaar gedrag van slachtoffer:

- In zichzelf keren
- Niet kunnen slapen
- Niet naar school willen
- Een omweg nemen
- Buikpijn hebben
- Huilerig, verdrietig, gefrustreerd en/of boos zijn
- Onherkenbaar gedrag vertonen
- Zelf een pestend kind worden

Pestgedrag moet gestopt worden. Als leerkrachten pestgedrag signaleren of daar een melding van krijgen, gaat het stappenplan in werking.

Stappenplan pestgedrag

1. Melding/signalering

- De leerkracht neemt de melding serieus en onderzoekt d.m.v. een gesprek met de gepeste, de pester en omringende kinderen wat er is gebeurd. Wanneer duidelijk wordt dat vervolgacties nodig zijn worden ouders/verzorgers geïnformeerd en een verslag van de gebeurtenis vastgelegd in ParnasSys.
- De leerkracht heeft de rol van bemiddelaar. De leerkracht betreft zo nodig de groep om samen tot een oplossing te komen.

2. Bewustmaking

- De leerkracht maakt het probleem bespreekbaar in de groep en probeert de veroorzaker te laten voelen dat klasgenoten het gedrag afkeuren.
- De leerkracht spreekt met de pester(s) af dat het ongewenste gedrag stopt en observeert de pester, slachtoffer en bijbehorende groep dagelijks.
- Na 1 week evalueert de leerkracht met alle betrokkenen en legt hierbij de nadruk op positieve gedragingen en deelt complimenten uit. Bij verbetering neemt de frequentie van de gesprekken af en kan de zaak worden afgerond.
- Blijkt na dit gesprek dat de situatie niet verbetert, schakel dan een collega in of ga het gesprek aan met de ouders/verzorgers van de betrokkenen.

3. Het onaanvaardbare gedrag houdt aan

- De directeur (Daphne Verkade), de IB-er (Maaïke Wilbrink), en veiligheidscoördinator (Kim Kerklaan) worden op de hoogte gebracht. Er wordt actie genomen die past bij de situatie.
- De ouders/verzorgers van alle betrokkenen worden op de hoogte gehouden en betrokken bij alle gesprekken en acties. Ook als het onaanvaardbare gedrag stopt, worden de ouders/verzorgers betrokken bij de afronding van de gesprekken.
- Houdt ondanks alles het ongewenste gedrag aan, dan wordt er met ondersteuning van IB en directie deskundige hulp gezocht.

Wat kunnen we doen aan pestgedrag?

Op school:

- Werken met het stappenplan, zowel preventief als corrigerend.
- Medeleven tonen en luisteren.
- Sterke kanten van leerlingen benadrukken.
- Neem de sociale interacties met het kind door.
- Ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten, worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders/verzorgers om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders/verzorgers in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders/verzorgers zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Thuis:

Ouders/verzorgers van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind.
- Gebeurt het pesten buiten school, neem dan contact op met de ouders/verzorgers van de pester en maak het bespreekbaar. Het is wenselijk de school op de hoogte te houden.
- Pesten op school kunt u het beste met de directe leerkracht bespreken, mocht dit om welke reden dan ook niet kunnen dan kunt u contact opnemen met de veiligheidscoördinator (Kim Kerklaan).
- Steun het kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt. Bespreek vooral ook wat goed gaat.

Ouders/verzorgers van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus, maar raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de oorzaak te komen.
- Besteed extra aandacht aan uw kind en maak hem/haar gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Voor alle ouders/verzorgers:

- Neem ouders/verzorgers van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen en respect te hebben voor anderen.

Cyberpesten

Cyberpesten of digitaal pesten vindt plaats in de onlinewereld, die vaak is verweven met het offline/school leven. Kinderen gebruiken hiervoor het internet of apps. Het pesten gebeurt door het opzettelijk naar beneden halen van een persoon door middel van vervelende of negatieve opmerkingen of juist het groepsgewijs negeren van een specifiek persoon. Sociale media maken het heel gemakkelijk om allerlei foto's te uploaden en gelijk met de wereld te delen. Beschermd door het gevoel van anonimiteit kan een cyberpester verder gaan dan bij andere vormen van pesten. Ook al gebeurt cyberpesten vaak niet op school het heeft wel vaak invloed op het gedrag van leerlingen in de klas.

Voorbeelden van cyberpesten:

- Het verspreiden van beeldmateriaal zoals ongewenste foto's of filmpjes.
- Het versturen van dreigmails.
- Vervelende Whatsapp-berichten versturen of mensen uitsluiten in Whatsapp-groepen.
- Haattweets of bedreigingen versturen.
- Schelden in chats.
- Anti-pagina's aanmaken over de gepeste, waarop iedereen commentaar mag geven behalve de gepeste zelf.
- Misbruik van privégegevens (zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nep-accounts).
- Nepaccounts aanmaken met de foto's en gegevens van de gepeste (identiteitshack).

Wat kunnen we doen aan cyberpesten?

Op school:

1. Ga met de leerling in gesprek, neem het verhaal serieus en deel de bezorgdheid van de leerling en ouders/verzorgers.
2. Neem contact op met de ouders/verzorgers.
3. Prijs de leerling omdat hij/zij het probleem heeft durven aankaarten en informeer welke acties zijn ondernomen. Bekijk met de leerling wat hij/zij nog meer kan ondernemen om het risico op cyberpesten zo klein mogelijk te houden:
 - De pester duidelijk maken dat dit niet leuk is en moet stoppen.
 - Wachtwoorden wijzigen en met niemand delen.
 - Bewijsmateriaal verzamelen en opslaan.
 - Steun zoeken bij betrouwbare, nabije personen (ouders/verzorgers, leerkracht(en), vertrouwenspersoon, vrienden).
4. In de klas regelmatig aandacht besteden aan gebruik van apps en social media.
5. De kinderen van de groepen 5 t/m 8 krijgen 4x per jaar lessen mediawijsheid.

Thuis:

1. Houd zicht op het internet en app gebruik van uw kind.
2. Praat met uw kind over het cyberpesten en bespreek wat er zelf gedaan kan worden om het risico op cyberpesten zo klein mogelijk te houden.
- 3 Informeer ouders/verzorgers van de pesters en/of school als het pesten aanhoudt.

Escalatieladder

IKC Het Plankier handelt bij escalaties met fysieke en/of verbale agressie volgens onderstaand stappenplan:

Stap 1	Stap 2	Stap 3
Time-out/nadenkplek andere groep	Time-out/nadenkplek directie	Time-out/nadenkplek directie
Fysieke en/of verbale agressie: slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar leerkracht/medewerker, brutaal naar leerkracht/medewerker, verstoring van de les.	Fysieke en/of verbale agressie: slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar leerkracht/medewerker, brutaal naar leerkracht/medewerker, verstoring van de les.	Fysieke en/of verbale agressie: slaan, schoppen, vechten, pesten, bijten, niet luisteren naar leerkracht/medewerker, brutaal naar leerkracht/medewerker, verstoring van de les.
- Incident 1-3, plaatsing in andere groep: * met werk wat afgemaakt moet worden of werk wat zelfstandig verwerkt kan worden. * met een timer. - incident 1: een half uur - incident 2: een uur - incident 3: een dagdeel - Hierna door naar stap 2.	- Incident 4-6, plaatsing bij directie: * met werk wat afgemaakt moet worden of werk wat zelfstandig verwerkt kan worden EN strafwerk. * met een timer. - incident 4: een half uur - incident 5: een uur - incident 6: een dagdeel - Hierna door naar stap 3.	- Incident 7-9, plaatsing bij directie, ouders/verzorgers worden gevraagd om leerling op te halen*. - Incident 10 en meer, plaatsing bij directie, dagdeel schorsing*. - Zie Protocol Schorsen en verwijderen van leerlingen. * uitzonderingen hierop kunnen in overleg met het zorgteam gemaakt worden.
Dezelfde dag contact met ouders/verzorgers door leerkracht.	Direct contact met ouders/verzorgers door directie.	Direct contact met ouders/verzorgers door directie.

Wordt een sanctie toegepast, dan volgt er altijd telefonisch contact met de ouders/verzorgers door de leerkracht. Er volgt een gesprek op school, door de leerkracht en de ouders/verzorgers met het kind erbij. De bedoeling hiervan is met de ouders/verzorgers aan het kind te laten blijken dat het vertoonde gedrag niet gewenst is. Vanaf stap 2 vindt er contact plaats tussen de directie en de ouders/verzorgers (voordat tot eventuele schorsing wordt overgegaan).

Wij hopen dat deze maatregelen ertoe zullen bijdragen dat het gedrag van een kind zal verbeteren, zodat uiteindelijk schorsing, zoals beschreven in stap 3, niet toegepast hoeft te worden.

NB. Protocol Schorsen en verwijderen van leerlingen op te vragen bij directie.

Kanjertraining

Voor wie?

De Kanjertraining is een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Deze methode wordt gebruikt in alle klassen van groep 1 t/m 8.

Hoe werkt de Kanjertraining?

Kanjertraining gaat over het bevorderen van onderling vertrouwen in groepen. Vertrouwen is de basis voor het creëren van rust in de klas, het stimuleren van sociale veiligheid en een prettig schoolklimaat.

De Kanjertraining bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen om de sfeer in de klas goed te houden (preventief) of te verbeteren (curatief).

Het is belangrijk dat er in alle klassen en alle mensen die werkzaam zijn op de school, op dezelfde manier wordt omgegaan met de lessen en dezelfde 'taal' gebruiken.

Achtergrond van de Kanjertraining

De Kanjertraining is in 1996 begonnen als een ouder- en kindtraining. Deze ouder- en kindtraining wordt nu over het hele land gegeven in de diverse praktijken. Daarnaast is de training uitgegroeid tot een volwaardige methode voor het primair en voortgezet onderwijs.

Met de Kanjertraining leren kinderen, leerkrachten en ouders/verzorgers zich op een positieve manier te handhaven in sociaal stressvolle omstandigheden. Onder het motto: wat je meemaakt is interessant, vervelend of naar, maar hoe je ermee omgaat is belangrijker, dat vormt je. Reageer daarom niet met haat, wraak, gezeur, onverschilligheid of cynisme op problemen die zich voordoen in jouw leven. Doe je best er iets van te maken. Zoek oplossingen waarmee je elkaar en de situatie recht doet. Oplossingen die in de toekomst houdbaar zijn.

Invoering van de Kanjertraining

In schooljaar 2019-2020 is er door het gehele team (alle personen die vaak in aanraking komen met kinderen) een cursus gedaan waarbij de A licentie is behaald. In 2022 volgt de B licentie. In 2024 volgt de C licentie.

Gedragsregels voor ouders/verzorgers en leerkrachten (school) vanuit de Kanjertraining (wederzijdse verwachtingen)

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school. Wij hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders/verzorgers en kinderen zorgen voor een veilige school. We zijn gezamenlijk ervaringsdeskundigen; school m.b.t. onderwijs voor kinderen en ouders/verzorgers m.b.t. opvoeding van de kinderen. Daarin werken we samen met elkaar. Het is belangrijk dat wij het goede voorbeeld geven en positief gedrag laten zien.

Wat verwachten wij van u als ouder/verzorger en wat mag u van ons (school) verwachten?

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: we gaan met die ander in gesprek.
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.
- We willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus op de gevoelens van de mensen om je heen. Check of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag.
- Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven.

- Ga na een conflict van een kind geen rechter spelen om dader en slachtoffer te identificeren. Richt je op de toekomst: "Willen jullie het oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen?"
- Leer kinderen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemand. De woorden en toon moeten bij het kind zelf passen.
- Leer kinderen te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben.
- Leer kinderen de intenties van anderen te interpreteren. Een kind kan iets als een grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten. Leer kinderen om te checken hoe de ander het bedoelde.
- Leer kinderen om hulp te vragen bij een volwassene als vervelend gedrag doorgaat.

- Problemen tussen kinderen die zich op school voordoen, worden op school opgelost. School betreft indien nodig de ouders/verzorgers daarbij.
- Problemen tussen kinderen die buiten schooltijd voorkomen, vallen onder de verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers. Het kan eventueel op school besproken worden.

Taakspel

Voor wie?

Taakspel in de klas is geschikt voor groep 5 t/m 8 van het basisonderwijs. Op IKC Het Plankier wordt de methode Taakspel preventief ingezet bij de klassen waarvoor dit nodig geacht wordt.

Hoe werkt Taakspel?

Leerlingen spelen Taakspel in teams tijdens de reguliere lessen of activiteiten. De leerkracht bespreekt welke klassenregels er tijdens Taakspel gelden. De leerlingen - in teams - stimuleren elkaar om zich aan de regels te houden. Alleen dan komen ze in aanmerking voor de beloning, die zij van tevoren met elkaar afspreken. Bijvoorbeeld een traktatie of een leuk spel. De leerkracht deelt tijdens het spelen van Taakspel alleen complimenten uit en negeert negatief gedrag.

Achtergrond van Taakspel

De achterliggende theorie van Taakspel is The Good Behavior Game uit Amerika. Deze methodiek is gebaseerd op de leertheorie. De belangrijkste technieken uit deze theorie voor Taakspel zijn:

- *gedragsinstructie (vertellen welk gedrag gewenst is)
- *modelleren (leerlingen leren van elkaar), positieve bekrachtiging van gewenst gedrag (complimenteren/belonen)
- *afzwakken van ongewenst gedrag
- *uitdoven van ongewenst gedrag (negeren) en visuele feedback van resultaten (bijvoorbeeld op een teamposter)

Er wordt regelmatig onderzoek gedaan naar de effecten van het programma Taakspel. De resultaten in het basisonderwijs tonen aan dat Taakspel effectief aandachtsproblemen, opstandig gedrag en antisociaal gedrag bij leerlingen tegengaat. Taakspel wordt dus ingezet als preventieve anti-pestmethode.

Invoering van Taakspel: drie fasen

De invoering van Taakspel verloopt in principe in drie fasen, van ieder ongeveer drie maanden:

1. Invoeringsfase: het spel wordt geïntroduceerd. Vervolgens wordt het spel drie keer per week gespeeld met een geleidelijk opbouwende speeltijd.
2. Uitbreidingsfase: Taakspel wordt steeds langer en in verschillende onderwijssituaties gespeeld.
3. Generalisatiefase: Taakspel in stand houden, ook wanneer Taakspel niet wordt gespeeld.